

หลักสูตรการฝึกอบรม
ทันตแพทย์ประจำบ้านเพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญ
ในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมทั่วไป
และเกณฑ์สถาบันฝึกอบรม พ.ศ. 2567

เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกอบรมเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมทั่วไป ของสถาบันฝึกอบรมต่างๆ มีแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกัน เป็นไปตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับทันตแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่างๆ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2567 คณะผู้บริหารราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย ในการประชุม ครั้งที่ 8/2567 เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2567 จึงมีมติให้ออกหลักสูตรการฝึกอบรมเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมทั่วไป และเกณฑ์สถาบันฝึกอบรม พ.ศ. 2567 โดยการรับรองของคณะกรรมการทันตแพทยสภา ในการประชุมคณะกรรมการทันตแพทยสภา วาระที่ 10 ในการประชุม ครั้งที่ 11/2567 เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2567 ไว้ดังนี้

1. ชื่อหลักสูตร

(ภาษาไทย) : หลักสูตรการฝึกอบรมทันตแพทย์ประจำบ้านเพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมทั่วไป

(ภาษาอังกฤษ) : Residency Training Program in General Dentistry

2. ชื่อวุฒิบัตร

ชื่อเต็ม

(ภาษาไทย) วุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมทั่วไป

(ภาษาอังกฤษ) Diploma of the Thai Board of General Dentistry

ชื่อย่อ

(ภาษาไทย) ว.ท. (ทันตกรรมทั่วไป)

(ภาษาอังกฤษ) Dip., Thai Board of General Dentistry

คำแสดงวุฒิการฝึกอบรมท้ายชื่อ

(ภาษาไทย) ว.ท.ทันตกรรมทั่วไป

(ภาษาอังกฤษ) Diplomate, Thai Board of General Dentistry

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย และคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมเพื่อวุฒิบัตรสาขาทันตกรรมทั่วไป

ในกรณีเป็นหลักสูตรฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรม ให้ระบุชื่อของสถาบันหลักและสถาบันร่วมของหลักสูตรด้วย

4. ปรัชญาของหลักสูตร

ส่งเสริม พัฒนา ความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีด้านทันตกรรมทั่วไป ตามแนวคิดแบบองค์รวมอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อการบริหารจัดการทันตกรรมพร้อมมูลที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลแก่ประชาชน

5. คำนิยาม

ทันตกรรมทั่วไป หมายถึง สาขาวิชาหนึ่งของทันตแพทยศาสตร์ที่ว่าด้วยศาสตร์และศิลป์ของการบริหารสุขภาพช่องปากแบบทันตกรรมพร้อมมูล ในงานสหสาขาแก่ผู้ป่วยทุกกลุ่มอายุ และผู้ป่วยกลุ่มพิเศษ ได้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้มีโรคทางระบบ ผู้พิการทางกาย สมองและจิต มีการจัดการบริหารทันตกรรมในทุกมิติ ตั้งแต่การส่งเสริม การป้องกัน การรักษาและการฟื้นฟูสุขภาพ มีการตรวจ วินิจฉัย การวางแผนการรักษา การรักษาที่ครอบคลุมและผสมผสานงานในสาขาต่างๆ ในด้านทันตวินิจฉัยและเวชศาสตร์ช่องปาก ศัลยศาสตร์ช่องปาก วิทยาเอ็นโดดอนต์ ทันตกรรมหัตถการ ทันตกรรมประดิษฐ์ บริทันตวิทยา ทันตกรรมสำหรับเด็ก ทันตกรรมจัดฟัน และทันตกรรมป้องกันโดยสอดคล้องกับข้อจำกัดทางการแพทย์ สภาวะทางสังคม เศรษฐฐานะ และสภาวะจิตใจ ในลักษณะการบริหารแบบองค์รวม และมีการส่งต่อผู้ป่วยอย่างเหมาะสม

6. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ ความชำนาญ และเจตคติที่ดีในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาทันตกรรมทั่วไปเพิ่มขึ้น และส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้ ความชำนาญในสาขาทันตกรรมทั่วไป เพื่อการบริหารที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลแก่ประชาชน ประกอบด้วย

6.1 ความรู้ความสามารถในการสร้างเสริมทันตสุขภาพ ป้องกันโรคในช่องปาก และอวัยวะที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการรักษาและฟื้นฟูสุขภาพช่องปากอย่างต่อเนื่อง ด้วยแนวคิดแบบองค์รวม (holistic approach) ซึ่งพิจารณาสุขภาพกาย จิตใจ สภาวะสังคม เศรษฐกิจของบุคคล และครอบครัว

6.2 ความรู้ความสามารถในการบริหารทันตกรรมพร้อมมูล (comprehensive dental care) เพื่อสร้างสุขภาพช่องปากที่เหมาะสม (optimal oral health) กับแต่ละบุคคล และพัฒนาให้บุคคลนั้นสามารถคงสุขภาพช่องปากไว้ด้วยการดูแลตนเอง (oral self care)

6.3 ความรู้ความสามารถในการบูรณาการวิชาการทันตกรรม และสามารถให้บริการทางทันตกรรมแบบผสมผสานที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล

6.4 ความสามารถในการประสานงานกับทันตบุคลากรและบุคลากรทางการแพทย์อย่างเป็นระบบเพื่อการวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนและการส่งต่ออย่างเหมาะสม

6.5 ความรู้ความสามารถในการทำงานวิจัยทางทันตแพทยศาสตร์

6.6 เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและสังคม เป็นผู้มีความคุณธรรมและจริยธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

7. กำหนดการเปิดอบรม

สถาบันฝึกอบรมที่เปิดการฝึกอบรม เป็นผู้กำหนดการเปิดอบรมและระยะเวลาของการอบรมแต่ละปี การศึกษา

8. ผู้รับการฝึกอบรม

8.1 คุณสมบัติของผู้รับการฝึกอบรม

มีคุณสมบัติตามข้อบังคับทันตแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่างๆ พ.ศ. 2555 และที่แก้ไขเพิ่มเติมข้อ 40 โดยผู้สมัครเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อวุฒิบัตรต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ.2537

ทันตแพทยสภาอาจอนุมัติให้ผู้ที่มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมของต่างประเทศที่ทันตแพทยสภารับรอง เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อวุฒิบัตรในสาขาทันตกรรมทั่วไปได้เมื่อ

- (1) มีสถาบันฝึกอบรมรับเข้าฝึกอบรม และ
- (2) ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบสาขาทันตกรรมทั่วไป โดยความเห็นชอบจากราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย
- (3) จำนวนรับผู้มีใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมของต่างประเทศ เป็นไปตามสัดส่วนที่ทันตแพทยสภากำหนด

8.2 จำนวนผู้รับการฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรมที่ขอเปิดการฝึกอบรม จะต้องระบุจำนวนผู้รับการฝึกอบรมที่หลักสูตรของสถาบันฝึกอบรมจะรับได้ในแต่ละปี โดยคำนึงถึงศักยภาพในการฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรมนั้น โดยให้พิจารณา กำหนดเป็นสัดส่วนตามจำนวนอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมที่ทำงานประจำเต็มเวลา และปริมาณงานบริการของสาขาทันตกรรมทั่วไป โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมทั่วไป

8.3 วิธีการคัดเลือกผู้รับการฝึกอบรม

ตามข้อบังคับทันตแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่างๆ พ.ศ. 2555 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 41 โดยการคัดเลือกผู้สมัครเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อวุฒิบัตรสาขาทันตกรรมทั่วไป ให้ดำเนินการโดยคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมทั่วไป ร่วมกับผู้แทนจากสถาบันหลักที่ให้การฝึกอบรมสาขาทันตกรรมทั่วไป ซึ่งราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบ และได้รับอนุมัติจากทันตแพทยสภา

9. การสิ้นสุดสถานภาพผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1. ฝึกอบรมครบตามที่กำหนดในหลักสูตรฝึกอบรม และได้รับการเสนอชื่อจากราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยเพื่อให้ได้รับวุฒิบัตรต่อทันตแพทยสภา
2. เสียชีวิต
3. ได้รับอนุมัติจากทันตแพทยสภาให้ลาออก
4. คณะกรรมการทันตแพทยสภามีมติให้ออก

5. พันสภาพการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม
6. ใช้เวลาในการฝึกอบรมเกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

สำหรับผู้รับการฝึกอบรมแบบตามระบบ เมื่อเข้ารับการฝึกอบรมไปแล้วเป็นเวลาสามเท่าของระยะเวลาฝึกอบรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แต่ยังไม่ได้รับการเสนอชื่อจากราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยเพื่อให้ได้รับวุฒิบัตรต่อทันตแพทยสภา

7. สถาบันฝึกอบรมให้ออกเนื่องจากกระทำผิดอย่างร้ายแรง ตามเงื่อนไขที่สถาบันฝึกอบรมกำหนด โดยความเห็นชอบของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย และอนุมัติจากทันตแพทยสภา

ผู้รับการฝึกอบรมมีสิทธิ์ยื่นอุทธรณ์การสิ้นสุดสถานภาพการฝึกอบรม หรือขอขยายเวลาการฝึกอบรมของตนต่อทันตแพทยสภาผ่านสถาบันฝึกอบรมและราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยได้ ทั้งนี้ ผลการพิจารณาให้เป็นไปตามความเห็นของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย โดยอนุมัติจากทันตแพทยสภา และให้ถือเป็นที่สุด

10. สถาบันฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรม หมายถึง คณะทันตแพทยศาสตร์ สถาบันทางทันตแพทย์ หรือ สถานพยาบาล ที่ให้การฝึกอบรมเป็นผู้ชำนาญการในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมเพื่อรับวุฒิบัตรสาขาทันตกรรมทั่วไป ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพ และได้รับการรับรองจากคณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบ ฯ สาขาทันตกรรมทั่วไป โดยความเห็นชอบของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย และโดยอนุมัติของทันตแพทยสภา ดังนี้

10.1 สถานภาพของสถาบันฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรมอาจมีสถานภาพหลายอย่าง ตามบทบาทหน้าที่ในการฝึกอบรม ดังนี้

(1) สถาบันหลัก

หมายถึง สถาบันที่ให้การฝึกอบรมเป็นผู้ชำนาญการในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมเพื่อรับวุฒิบัตรสาขาต่างๆ โดยความเห็นชอบของราชวิทยาลัย และอนุมัติจากทันตแพทยสภา

(2) สถาบันร่วม

หมายถึง สถาบันหลักที่ให้การฝึกอบรมเป็นผู้ชำนาญการในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมเพื่อรับวุฒิบัตรสาขาทันตกรรมทั่วไป ร่วมกับสถาบันหลักอื่นที่ให้การฝึกอบรม โดยความเห็นชอบของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยและอนุมัติจากทันตแพทยสภา ทั้งนี้ ในหลักสูตรฝึกอบรมหนึ่งอาจมีสถาบันร่วมมากกว่าหนึ่งสถาบันก็ได้

(3) สถาบันสมทบ

หมายถึง สถาบันที่ให้การฝึกอบรมเป็นผู้ชำนาญการในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมเพื่อรับวุฒิบัตรสาขาต่างๆ โดยอยู่ในการกำกับดูแลของสถาบันหลักที่เสนอ โดยความเห็นชอบของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย และโดยอนุมัติของทันตแพทยสภา เพื่อจัดการฝึกอบรมในส่วนเพิ่มเติมประสบการณ์ นอกเหนือไปจากส่วนที่ดำเนินการแล้วในสถาบันหลักและสถาบันร่วม

10.2 การขออนุมัติเป็นสถาบันฝึกอบรม

คณะทันตแพทยศาสตร์ สถาบันทางทันตแพทย์ หรือสถานพยาบาลใด-ที่มีความประสงค์จะเปิดเป็นสถาบันฝึกอบรมในสาขาทันตกรรมทั่วไป ต้องได้รับความเห็นชอบหลักสูตรฝึกอบรมจากราชวิทยาลัยทันตแพทย์

ทันตแพทย์แห่งประเทศไทยแล้ว โดยให้สถาบันหลักจัดทำข้อมูล ตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมและหลักสูตรการฝึกอบรมของสาขาทันตกรรมทั่วไป เสนอราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย เพื่อประสานงานกับคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบสาขาทันตกรรมทั่วไป ดำเนินการตรวจรับรองการเปิดเป็นสถาบันฝึกอบรม รวมทั้งประเมินศักยภาพของสถาบันหลัก สถาบันร่วม และสถาบันสมทบ (ถ้ามี) ตามเกณฑ์ แล้วให้นำเสนอราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยเพื่อให้ความเห็นชอบและนำเสนอให้ทันตแพทย์สภาอนุมัติต่อไป

10.3 การติดตามกำกับดูแลสถาบันฝึกอบรม

ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยจะจัดให้มีการติดตาม กำกับ ดูแลสถาบันฝึกอบรมที่ได้รับอนุมัติให้เปิดการฝึกอบรมเป็นระยะ โดยมอบหมายให้คณะกรรมการฝึกอบรมและสอบสาขาทันตกรรมทั่วไป เป็นผู้ดำเนินการตามแนวทางที่ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยกำหนด และเสนอรายงานต่อราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย เพื่อพิจารณาเสนอทันตแพทย์สภา

การรับรองสถาบันฝึกอบรมครั้งหนึ่ง มีระยะเวลาการรับรองตามที่คณะกรรมการตรวจประเมินสถาบันฝึกอบรมเสนอแนะ แต่ไม่เกิน 5 ปี สถาบันฝึกอบรมต้องได้รับการรับรองครั้งต่อไป ก่อนการรับรองครั้งก่อนจะสิ้นสุดลง เพื่อให้สามารถจัดการฝึกอบรมตามหลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพ

การขยายระยะเวลาการรับรองสถาบันฝึกอบรม หรือการยกเว้นการตรวจประเมินอาจกระทำได้เป็นรายกรณี โดยความเห็นชอบของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยและอนุมัติของทันตแพทย์สภา

กรณีที่หลักสูตรฝึกอบรมใดไม่เปิดรับผู้เข้ารับการฝึกอบรมติดต่อกันเกิน 5 ปี ให้ “ยกเลิก” การเป็นสถาบันฝึกอบรมของหลักสูตรนั้น และให้ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยแจ้งทันตแพทย์สภาเพื่อทราบ สถาบันฝึกอบรมที่พ้นสภาพการเป็นสถาบันฝึกอบรมแล้วหากมีความประสงค์จะขอเป็นสถาบันฝึกอบรมใหม่ ให้ดำเนินการตามข้อ 10.2

กรณีที่สถาบันฝึกอบรมสิ้นสุดสถานภาพลงแต่ยังมีผู้รับการฝึกอบรมที่ยังไม่สำเร็จการฝึกอบรมค้างอยู่ สถาบันฝึกอบรมต้องดำเนินการฝึกอบรมจนกว่าผู้รับการฝึกอบรมจะสำเร็จการฝึกอบรมตามหลักสูตร ทั้งนี้ ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยอาจสั่งการ หรือดำเนินการเป็นอย่างอื่นตามที่เห็นสมควรก็ได้

11. การฝึกอบรม

11.1 ระบบการฝึกอบรม

วิธีการฝึกอบรม คือ การฝึกอบรมตามระบบ

11.2 ระยะเวลาการฝึกอบรม

- (1) ระยะเวลาการฝึกอบรมต้องไม่น้อยกว่า 3 ปี
- (2) หลักสูตรการฝึกอบรม

เป็นหลักสูตรของทันตแพทย์สภา โดยผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบสาขาทันตกรรมทั่วไป โดยการเสนอแนะของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย

(3) สถาบันที่ทำการฝึกอบรมสาขาทันตกรรมทั่วไป จะต้องได้รับการรับรองจากทันตแพทยสภาโดยผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบสาขาทันตกรรมทั่วไป และโดยการเสนอแนะของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย

(4) วิธีการฝึกอบรม การฝึกอบรมหลักสูตรสาขาทันตกรรมทั่วไป ต้องมีระยะเวลาการฝึกอบรมไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยอาจมีรูปแบบการฝึกอบรมต่างๆ ประกอบด้วย

(ก) จัดการฝึกอบรมโดยสถาบันหลัก หรือสถาบันหลักและสถาบันร่วมตลอดระยะเวลาของหลักสูตร หรือ

(ข) จัดการฝึกอบรมโดยสถาบันหลัก หรือสถาบันหลักและสถาบันร่วมเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ใน 2 ของหลักสูตรและจัดการฝึกอบรมโดยสถาบันสมทบแห่งหนึ่งหรือหลายแห่งรวมกัน เป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ใน 2 ของหลักสูตร

(ค) ระยะเวลาฝึกอบรมในสัดส่วนอื่นๆ ตามความเห็นชอบของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยเป็นรายกรณี

การฝึกอบรมตาม (ก) (ข) หรือ (ค) ผู้รับการฝึกอบรมอาจเรียนรู้หรือปฏิบัติงานส่วนหนึ่งภายนอกสถาบัน การพิจารณาว่าส่วนใดเป็นการจัดฝึกอบรมโดยสถาบันใด ให้พิจารณาว่ากระบวนการเรียนรู้และประเมินผลในส่วนดังกล่าวเป็นความรับผิดชอบของสถาบันใด ก็ให้ถือว่าสถาบันนั้นเป็นผู้จัดการฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรมอาจจัดวิธีการฝึกอบรมตามรูปแบบ (ก) (ข) หรือ (ค) ที่แตกต่างกันให้แก่ผู้รับการฝึกอบรมแต่ละรุ่นในหลักสูตรเดียวกัน หรือแต่ละคนในชั้นปีเดียวกันก็ได้ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมทั่วไป

(5) การจัดการฝึกอบรมและปฏิบัติงาน

(ก) ภาควิชาการ ได้แก่ การบรรยาย การประชุมวิชาการ การสัมมนา วารสารสโมสร แบ่งเป็นการศึกษาความรู้ทางวิทยาศาสตร์พื้นฐาน หรือวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง ประมาณร้อยละ 30 และการศึกษาความรู้ ในสาขาทันตกรรมทั่วไปหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง ประมาณร้อยละ 70

(ข) ภาคปฏิบัติ ได้แก่ การฝึกอบรมทางคลินิกหรือภาคสนาม โดยมีระยะเวลาฝึกปฏิบัติไม่น้อยกว่า 2 ปี และต้องปฏิบัติงานให้ได้ครบปริมาณงานขั้นต่ำ คือ ให้การบริบาลทันตกรรมพร้อมมูลจนเสร็จสมบูรณ์ในผู้ป่วยไม่น้อยกว่า 10 ราย

(ค) งานวิจัย แบ่งเป็น 2 แบบ ดังนี้

(ค 1) งานวิจัยแบบที่ 1 งานวิจัยเพื่อรับรองวุฒิบัตรให้มีคุณวุฒิเทียบเท่าปริญญาเอก ต้องมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัยและสถิติที่เกี่ยวข้องและมีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพอย่างน้อย 1 เรื่อง โดยผลงานวิจัย หรือส่วนหนึ่งของผลงานวิจัยนั้นต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศ ก.พ.อ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์

(ค 2) งานวิจัยแบบที่ 2 งานวิจัยแบบไม่รับรองวุฒิบัตรให้มีคุณวุฒิเท่าปริญญาเอก ต้องมีความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัยและสถิติที่เกี่ยวข้องและมีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพอย่างน้อย 1 เรื่อง โดยผลงานวิจัย หรือส่วนหนึ่งของผลงานวิจัยนั้น ต้องได้รับการประเมินผ่านจากคณะกรรมการพิจารณา

งานวิจัยของทันตแพทย์ประจำบ้าน ในคณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมทั่วไป และได้รับความเห็นชอบจากราชวิทยาลัย

การจัดการฝึกอบรมภาควิชาการ และภาคปฏิบัติตาม (ก) และ (ข) อาจจะมีผสมผสานกัน หรือแยกกัน โดยอยู่ในระยะเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี

(6) เงื่อนไขการรับรองวุฒิบัตรให้มีคุณวุฒิ เทียบเท่าปริญญาเอก สำหรับผู้รับการฝึกอบรมด้วยงานวิจัยแบบที่ 1 ทั้งในการฝึกอบรมตามระบบ และการฝึกอบรมแบบแยกส่วน

หลักสูตรฝึกอบรมทั้งแบบตามระบบและแบบแยกส่วนต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับงานวิจัยของหลักสูตรว่าเป็นงานวิจัยแบบใด ไว้ในเอกสารหลักสูตรให้ชัดเจน หากกำหนดให้มีงานวิจัยแบบที่ 1 อยู่ในหลักสูตร ให้ระบุข้อจำกัดของการใช้คุณวุฒิเทียบเท่าปริญญาเอก อย่างน้อยดังนี้

(ก) ผู้ที่ได้รับการรับรองคุณวุฒิ “เทียบเท่าปริญญาเอก” ไม่ให้ใช้คำ Ph.D. หรือ ปร.ด. ท้ายชื่อคุณวุฒิ หรือวุฒิการศึกษา แต่อาจารย์ “เทียบเท่าปริญญาเอก” ต่อท้ายได้ และไม่ให้ระบุ ดร. นำหน้าชื่อของผู้ที่ได้รับการรับรองคุณวุฒิดังกล่าว

(ข) ผู้ที่ได้รับการรับรองคุณวุฒิ “เทียบเท่าปริญญาเอก” สามารถนำคุณวุฒิดังกล่าวมาใช้ประกอบการเป็นอาจารย์ในระดับบัณฑิตศึกษาตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา เช่น อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ โดยให้สถาบันการศึกษาแสดงวุฒิการศึกษาแยกกันระหว่างจำนวนอาจารย์ “เทียบเท่าปริญญาเอก” จาก ว.ท. และจำนวนอาจารย์ที่มีคุณวุฒิ “Ph.D. หรือ ปร.ด. หรือปริญญาเอก”

12. การประเมินผู้รับการฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรมจะต้องทำการประเมินผลผู้รับการฝึกอบรมเป็นระยะๆ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้รับการฝึกอบรมเมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรมในแต่ละช่วงหรือแต่ละปี เพื่อสามารถให้ข้อมูลกับผู้รับการฝึกอบรมประกอบการพัฒนาหรือเพื่อการเลื่อนระดับ โดยผู้รับการฝึกอบรมควรได้รับการประเมินในเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้ คือ การประเมินความรู้ การประเมินทักษะ การประเมินเจตคติ และการประเมินงานวิจัย

13. การสอบขึ้นทะเบียนเพื่อรับวุฒิบัตร

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์เข้ารับการสอบเพื่อวุฒิบัตร เป็นไปตามระเบียบราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสอบเพื่ออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตร สาขาทันตกรรมทั่วไป พ.ศ.2565 ซึ่งสอดคล้องกับข้อบังคับทันตแพทย์สภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาต่างๆ พ.ศ. 2555 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

14. คณะกรรมการฝึกอบรม

14.1 ผู้อำนวยการฝึกอบรม

ผู้อำนวยการฝึกอบรมต้องเป็นผู้ได้รับหนังสืออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาทันตกรรมทั่วไป และต้องสามารถปฏิบัติงานได้เต็มเวลา

14.2 คณาจารย์ในการฝึกอบรม

14.2.1 คณาจารย์ประจำ

ต้องมีคณาจารย์ประจำอย่างน้อย 3 คน และจะต้องมีวุฒิการศึกษา และหรือประสบการณ์ในสาขาทันตกรรมทั่วไป หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง โดยมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ที่ได้รับหนังสืออนุมัติบัตรหรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม จากทันตแพทยสภา
2. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า จากสถาบันที่ กพ. รับรอง
3. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงทางวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก จากสถาบันที่ ก.พ. รับรอง และปฏิบัติงานในสาขาที่จบนั้นมาไม่น้อยกว่า 3 ปี
4. เป็นผู้ได้รับประกาศนียบัตรการฝึกอบรมในระดับวุฒิบัตรในสาขานั้น จากสถาบันที่ทันตแพทยสภา หรือ กพ. รับรอง และปฏิบัติงานในสาขาที่จบนั้นมาไม่น้อยกว่า 3 ปี
5. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตทางวิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพทันตกรรม หรือเทียบเท่า จากสถาบันที่ทันตแพทยสภารับรองหรือ กพ. รับรองและปฏิบัติงานในสาขาที่จบนั้นมาไม่น้อยกว่า 5 ปี
6. เป็นผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบฯ สาขาทันตกรรมทั่วไป

14.2.2 คณาจารย์พิเศษ

มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับคณาจารย์ประจำในสาขาทันตกรรมทั่วไปหรือเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง

14.2.3 อัตราส่วนของคณาจารย์ประจำ

อัตราส่วนของคณาจารย์ประจำในการฝึกอบรมต่อทันตแพทย์ผู้รับการฝึกอบรมไม่น้อยกว่า 1 : 5

15. หลักสูตรการฝึกอบรม

15.1 โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย ภาควิชาการ ภาคปฏิบัติ และงานวิจัย

15.2 วิชาการฝึกอบรม

15.2.1 วิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐานและวิชาทางวิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

- 15.2.1.1 ชีวสถิติ (Biostatistics)
- 15.2.1.2 ระเบียบวิธีวิจัยทางทันตแพทยศาสตร์ (Research Methodology in Dentistry)
- 15.2.1.3 ชีววิทยาช่องปาก (Oral Biology)
- 15.2.1.4 วิทยาศาสตร์ชีวเวช (Biomedical Sciences)
- 15.2.1.5 ระบาดวิทยา (โรคในช่องปาก) (Oral Epidemiology)

15.2.1.6 กฎหมายวิชาชีพ เจตคติและและจรรยาบรรณวิชาชีพทันตกรรม (Laws and Ethics in Dentistry)

15.2.2 วิชาการในสาขาทันตกรรมทั่วไปและสาขาที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

15.2.2.1 พฤติกรรมศาสตร์และสุขศึกษา (Behavioral Sciences and Health Education)

15.2.2.2 ทันตกรรมป้องกันในคลินิก (Clinical Preventive Dentistry)

15.2.2.3 ทันตกรรมพร้อมมูล (Comprehensive dentistry)

15.2.2.4 ทันตกรรมขั้นสูงและทันตกรรมโรงพยาบาล

(Advanced Dentistry and Hospital Dentistry) ประกอบด้วย

- วิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปากและเภสัชวิทยาทางทันตกรรม

(Oral Diagnosis and Pharmacology in Dentistry)

- ทันตกรรมสำหรับเด็กและทันตกรรมจัดฟัน

(Pedodontics and Orthodontics)

- ทันตกรรมอนุรักษ์ และทันตกรรมประดิษฐ์

(Conservative Dentistry : Operative, Endodontics, Periodontics and Prosthodontics)

- ศัลยศาสตร์ช่องปากและทันตกรรมโรงพยาบาล

(Oral Surgery and Hospital Dentistry)

- การดูแลรักษาทางทันตกรรมในผู้ป่วยกลุ่มพิเศษ

(Dental Care in Special Patients)

15.3 ภาคปฏิบัติ เป็นการปฏิบัติงานในสาขาทันตกรรมทั่วไป และหรือภาคสนาม โดยมีระยะเวลาฝึกปฏิบัติไม่น้อยกว่า 2 ปี และต้องปฏิบัติงานให้ได้ครบปริมาณงานขั้นต่ำ คือ ให้การบริหารทันตกรรมพร้อมมูลจนเสร็จสมบูรณ์ในผู้ป่วยไม่น้อยกว่า 10 ราย

15.4 งานวิจัย มีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพอย่างน้อย 1 เรื่อง ซึ่งตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศ ก.พ.อ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ หรือมีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพอย่างน้อย 1 เรื่อง โดยผลงานวิจัย หรือส่วนหนึ่งของผลงานวิจัยนั้น ต้องได้รับการประเมินผ่านจากคณะอนุกรรมการพิจารณางานวิจัยของทันตแพทย์ประจำบ้าน ในคณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมทั่วไป และได้รับความเห็นชอบจากราชวิทยาลัย

15.5 คำอธิบายรายวิชา

15.5.1 ชีวสถิติ (Biostatistics)

การวิเคราะห์สถิติขั้นพื้นฐานและการใช้สถิติในการสรุปผลจากข้อมูลที่รวบรวมมาจากการสำรวจและห้องปฏิบัติการ เนื้อหาครอบคลุมการแจกแจงความน่าจะเป็น การแจกแจงเชิงสุ่ม การประเมินค่าช่วงความเชื่อมั่น การอนุมานเชิงสถิติแบบอิงพารามิเตอร์และไม่อิงพารามิเตอร์ การวิเคราะห์แยกประเภท การวิเคราะห์ความแปรปรวน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์และการถดถอยพหุคูณ โดยใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทางทันตกรรม

15.5.2 ระเบียบวิธีวิจัยทางทันตแพทยศาสตร์ (Research Methodology in Dentistry)

ระเบียบวิธีการวิจัยชนิดต่างๆที่ใช้ในทางทันตแพทยศาสตร์ การวางแผนการวิจัย การค้นหาข้อมูลทางวิชาการด้วยวิธีการทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การวิเคราะห์และวิพากษ์บทความทางวิทยาศาสตร์ การใช้เหตุผลในการดำเนินการวิจัยและสรุปผลการวิจัย การกำหนดหัวข้อและปัญหาการวิจัย การพิจารณาและการควบคุมอคติและตัวกวนในการวิจัย ข้อพึงพิจารณาเฉพาะของตัวแปรในการศึกษาวิจัยทางทันตแพทยศาสตร์ การควบคุมคุณภาพของข้อมูล การประมวลข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติและคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมในการศึกษาทางทันตแพทยศาสตร์ การเขียนและการพิจารณาโครงร่างการวิจัย ข้อพิจารณาจริยธรรมในการวิจัย มารยาทของนักวิจัย และการนำเสนอผลงานวิจัยในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งตัวอย่างและวิธีการวิจัยที่ใช้เฉพาะในการศึกษาทางทันตแพทยศาสตร์แต่ละสาขา

15.5.3 ชีววิทยาช่องปาก (Oral biology)

ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้าง การเจริญและการพัฒนา หน้าที่ความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน และที่เกี่ยวข้องกับอวัยวะในระบบอื่นๆของเนื้อเยื่อชนิดต่างๆในช่องปาก ซึ่งได้แก่ mineralized tissue เยื่อบุช่องปาก อวัยวะปริทันต์ ต่อมน้ำลายทั้งในสภาวะปกติและสภาวะที่เป็นโรค รวมทั้งระบบจุลชีพในช่องปาก

ศึกษาติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการชีววิทยาช่องปากและวิชาอื่นๆที่เกี่ยวข้องโดยการสัมมนา เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจในโรคต่างๆที่เกิดในช่องปากที่พบได้บ่อยในประชาชน โดยเน้นปัจจัยและกลไกการเกิดโรค การตรวจวินิจฉัย การรักษาและการป้องกันโรครวมถึงกลไกทางชีววิทยาระดับเซลล์ที่เกิดขึ้นอันเป็นผลจากการรักษา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในขบวนการฟื้นคืนของเซลล์หรืออวัยวะต่างๆ หรือลักษณะอาการที่เป็นผลตามของการรักษาอันจะนำไปสู่การรักษาและการควบคุมโรคเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

15.5.4 ชีววิทยาศาสตร์การแพทย์ (Biomedical Sciences)

การประยุกต์ความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ (Basic Medical Science) ที่มีความสำคัญทางคลินิก การนำหลักการสำคัญทางวิทยาศาสตร์การแพทย์มาใช้อธิบายกระบวนการทางคลินิกคือ การตรวจวินิจฉัยโรค การวางแผนการรักษา การรักษา การประเมินผลการรักษา การคาดการณ์ผลการรักษา การแก้ไขผลแทรกซ้อนจากการรักษาได้อย่างเหมาะสม

15.5.5 ระบาดวิทยา (โรคในช่องปาก) (Oral Epidemiology)

ศึกษาธรรมชาติของการเกิดโรค ปัญหาสุขภาพ ปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเกิดโรคและการเปลี่ยนแปลงในภาวะสุขภาพของประชาชน หลักการและวิธีการทางระบาดในการพรรณนาถึงลักษณะการเกิด การกระจายของโรครวมทั้งศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดโรคและการศึกษาแบบทดลองเพื่

ปัจจัยที่เป็นสาเหตุ การสืบสวนหาสาเหตุเพื่อการป้องกันและการควบคุมโรค วิธีการต่างๆในการควบคุมโรค ตลอดจนการเฝ้าระวังโรค โดยเน้นหนักเฉพาะโรคในช่องปาก

15.5.6 กฎหมายวิชาชีพ เจตคติและและจรรยาบรรณวิชาชีพทันตกรรม (Laws and Ethics in Dentistry)

ความรู้กฎหมายวิชาชีพ เจตคติและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรม ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. 2537 ข้อบังคับทันตแพทยสภา ระเบียบทันตแพทยสภาและหรือระเบียบราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง

15.5.7 พฤติกรรมศาสตร์และสุขศึกษา (Behavioral Sciences and Health Education)

แนวคิดทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและการให้บริการด้านสุขภาพ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานะทางสุขภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรทางด้านสุขภาพอนามัย ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการ พฤติกรรมการแสดงออกและกระบวนการแก้ปัญหาซึ่งเกี่ยวข้องกับความต้องการ การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม การประยุกต์ใช้ความรู้ทางพฤติกรรมศาสตร์และสุขศึกษาเพื่อพัฒนาการบริการทันตกรรมให้มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของผู้รับบริการ

15.5.8 ทันตกรรมป้องกันในคลินิก (Clinical Preventive Dentistry)

การศึกษาปรัชญา แนวคิดและหลักการดำเนินงานทันตกรรมป้องกันในคลินิก โดยอาศัยแนวคิดในการดูแลทันตสุขภาพแบบองค์รวม การประยุกต์ทฤษฎีทางพฤติกรรมศาสตร์ การดูแลทันตสุขภาพด้วยตนเอง มาตรการส่งเสริมป้องกันทันตสุขภาพและการดำเนินงานทันตกรรมป้องกันในระดับต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละราย

15.5.9 ทันตกรรมพร้อมมูล (Comprehensive dentistry)

การศึกษาและสัมมนาการบริหารทันตกรรมพร้อมมูลในผู้ป่วยซึ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ในการจัดบริการทางทันตกรรมที่จำเป็นแก่ผู้ป่วยแต่ละรายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ในทุกสาขาวิชา การตรวจวินิจฉัยอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ การมุ่งใจเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันโดยเน้นการดำรงรักษาไว้ซึ่งสถานะของการมีทันตสุขภาพที่สมบูรณ์ การมีแผนการรักษาที่ครอบคลุมในทุกด้าน ซึ่งผู้ป่วยยอมรับและเป็นไปตามความประสงค์ของผู้ป่วย โดยผู้ป่วยมีความเข้าใจในแผนการรักษานั้นๆด้วย กระบวนการรักษาจะต้องผสมผสานและสอดคล้องกับข้อจำกัดทางการแพทย์ สภาวะจิตใจ สังคม เศรษฐฐานะของผู้ป่วย เพื่อการดำรงรักษาสถานะของการมีสุขภาพดีคงอยู่ตลอดไป

15.5.10 ทันตกรรมขั้นสูงและทันตกรรมโรงพยาบาล

(Advanced Dentistry and Hospital Dentistry) ประกอบด้วย

- วิทยาการวินิจฉัยโรคช่องปากและเภสัชวิทยาทางทันตกรรม
(Oral Diagnosis and Pharmacology in Dentistry)

การศึกษาเกี่ยวกับการชักประวัติผู้ป่วย การตรวจภายในช่องปากและภายนอกช่องปากอย่างละเอียด เพื่อให้ทราบสาเหตุ กลไกการเกิดพยาธิสภาพของโรคในช่องปาก ทั้งเฉพาะที่และเกี่ยวข้องกับระบบต่างๆของร่างกาย การวินิจฉัยแยกโรค วินิจฉัยโรค การวางแผนการรักษา การส่งต่อและประสานงานกับบุคลากรทางการแพทย์ การบำบัดรอยโรคในช่องปากที่พบบ่อยอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคที่เกี่ยวข้องกับความเจ็บปวดภายในช่องปากและภายนอกช่องปาก ความผิดปกติของระบบภูมิคุ้มกัน รอยโรคก่อนเกิดมะเร็ง รวมทั้งการติดเชื้อในช่องปาก กลไกการออกฤทธิ์ของยาในกลุ่มต่างๆ การเสริมฤทธิ์และการต้านฤทธิ์ของยาที่รักษาโรกระบบต่าง ๆ กับยาที่ใช้ในทางทันตกรรมเพื่อให้ทันตแพทย์สามารถเลือกใช้ยาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการศึกษาอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับยาชนิดใหม่ๆ

- **ทันตกรรมสำหรับเด็กและทันตกรรมจัดฟัน (Pedodontics and Orthodontics)**

การศึกษาและฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาการของเด็ก จิตวิทยาของเด็ก การจัดการพฤติกรรมของเด็กให้ยินยอมรับการรักษาทางทันตกรรม การพัฒนาการของฟัน หลักการทันตกรรมป้องกัน การตรวจวินิจฉัย การวางแผนการรักษา การบำบัดรักษา ได้แก่ การบูรณะฟัน และการรักษาประสาทฟัน การจัดการกับฟันและเนื้อเยื่อรองรับที่ได้รับอันตรายจากอุบัติเหตุ การจัดการกับช่องว่างระหว่างฟันเพื่อป้องกันการเคลื่อนของฟัน รวมถึงการบำบัดรอยโรคช่องปากอื่นๆในเด็ก การพัฒนาระบบการสบฟัน การบดเคี้ยว ลักษณะการสบฟัน โครงสร้างของใบหน้า หลักทั่วไปในการเคลื่อนฟันเพื่อการรักษาทางทันตกรรมจัดฟัน การตรวจวินิจฉัย วิเคราะห์และวางแผนการรักษาทางทันตกรรมจัดฟันเบื้องต้น ได้แก่ ทันตกรรมจัดฟันป้องกัน การรักษาทันตกรรมจัดฟันระยะเริ่มแรกเมื่อพบความผิดปกติ จำแนกและเลือกผู้ป่วยเพื่อการรักษาการสบฟันผิดปกติซึ่งอยู่ในขอบเขต การเคลื่อนฟันเฉพาะตำแหน่งโดยเครื่องมือชนิดถอดได้ หรือส่งต่อได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนการรักษาเบื้องต้นและฉุดฉุดโดยแผ่นปิด (obturator) ในเด็กแรกเกิดที่ปากแหว่งเพดานโหว่

- **ทันตกรรมอนุรักษ์ และทันตกรรมประดิษฐ์**

(Conservative Dentistry : Operative, Endodontics, Periodontics and Prosthodontics)

การศึกษาเกี่ยวกับการเกิดฟันผุ การสูญเสียผิวฟัน (tooth surface loss) และวิธีการบูรณะฟันชนิดต่างๆ ทั้งวิธีทางตรง (direct technique) และวิธีทางอ้อม (indirect technique) รวมถึงการบูรณะฟันเพื่อความสวยงาม ลักษณะของโพรงประสาทฟัน พยาธิสภาพของ โรคเนื้อเยื่อใน (pulp) และเนื้อเยื่อรอบปลายรากฟัน หลักและกระบวนการของเอ็นโดดอนต์บำบัดในฟันสภาวะต่างๆ เอ็นโดดอนต์บำบัดในฟันที่ไม่ยุ่งยาก รวมถึงฟันที่ได้รับอันตรายจากอุบัติเหตุ และฟันที่ต้องได้รับการรักษารากฟันซ้ำ โครงสร้างของอวัยวะปริทันต์ พยาธิสภาพของโรคปริทันต์ การตรวจ วินิจฉัย การควบคุมอนามัยช่องปาก การรักษาด้วยวิธีพื้นฐานและศัลยกรรมปริทันต์บางวิธี การแก้ไขอันตรายจากการสบฟันที่ผิดปกติ ทำฟันชั่วคราว แก้ไขปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างโรคปริทันต์กับงานทันตกรรมบำบัดสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง ฟันพวยวะปริทันต์เพื่อให้การทำหน้าที่ของฟันกลับสู่ สภาวะปกติ การใส่ฟันเทียมชนิดต่างๆ ได้แก่ ฟันเทียมบางส่วนแบบติดแน่น ฟันเทียม บางส่วนแบบถอดได้ ฟันเทียมทั้งปาก ฟันเทียมคร่อมราก (overdenture) ครอบฟันชนิดต่างๆ บนฟันที่มีชีวิต ฟันที่ไม่มีชีวิต และบนรากฟันเทียมและการส่งต่อผู้ป่วยเพื่อรับการรักษาอย่างเหมาะสม

- **ศัลยศาสตร์ช่องปากและทันตกรรมโรงพยาบาล (Oral Surgery and Hospital Dentistry)**

การศึกษาหลักการและฝึกปฏิบัติในการตรวจวินิจฉัย วางแผนการรักษา และการใช้ยาในงาน ศัลยกรรมช่องปาก สามารถดูแลผู้ป่วยทั้งก่อนและหลังการผ่าตัด การเขียนใบสั่งการต่างๆ ในโรงพยาบาล โดย มุ่งเน้นเนื้อหาในผู้ป่วยที่มีโรคทางระบบ การติดเชื้อจากฟัน เนื้องานในช่องปากชนิดไม่ร้ายแรง การรักษาถุงน้ำ ที่มีขนาดเล็ก การผ่าตัดเกี่ยวกับกระดูกรองรับรากฟัน (dentoalveolar surgery) การศัลยกรรมเพื่อเตรียม ช่องปากก่อนใส่ฟันเทียม การตัดชิ้นเนื้อส่งตรวจ การประเมินสภาพผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุ และทำการรักษา กระดูกขากรรไกรหักโดยวิธีปิด (closed method) ก่อนการส่งต่อ ศึกษาปัญหาแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น ภายหลังจากการทำงานศัลยกรรมช่องปาก รวมถึงภาวะฉุกเฉินทางอายุรกรรมที่อาจพบได้ในคลินิกทันตกรรม โดย เน้นในเรื่องการตรวจวินิจฉัย อาการและอาการแสดงต่างๆ การป้องกันและแก้ไขภาวะฉุกเฉินต่างๆ รวมถึง การกู้ชีพและการส่งต่อผู้ป่วยเพื่อการรักษาที่เหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- **การดูแลรักษาทางทันตกรรมในผู้ป่วยกลุ่มพิเศษ (Dental Care in Special Patients)**

การศึกษาเกี่ยวกับผู้ป่วยกลุ่มพิเศษซึ่งหมายถึง ผู้ป่วยที่มีโรคทางระบบ ผู้สูงอายุ ผู้พิการประเภทต่างๆ ตามประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหญิงตั้งครรภ์ ที่จะเกี่ยวข้องกับงาน ทันตกรรม และการดูแลรักษาทางทันตกรรมต่าง ๆ ในผู้ป่วยกลุ่มพิเศษนี้

- 1) **ทันตกรรมในผู้ป่วยที่มีโรคทางระบบ**

การศึกษาเกี่ยวกับโรคทางระบบต่างๆ ที่มีผลต่อกระบวนการบริการทางทันตกรรม โดยมุ่งเน้นการ ตรวจวินิจฉัย เพื่อให้ทราบถึงการเกิดโรค สถานภาพการเจ็บป่วย เพื่อป้องกันการแทรกซ้อนที่อาจเกิดจากการ ให้บริการทางทันตกรรม และการจัดการที่เหมาะสมกับ สถานการณ์นั้นๆ รวมถึงการขอคำปรึกษาและการ ส่งต่อผู้ป่วยอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงสุขภาพโดยรวมของผู้ป่วยเป็นสำคัญ

- 2) **ทันตกรรมในผู้ป่วยสูงอายุ**

การศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทางร่างกาย จิตใจ และสมองของผู้สูงอายุที่มี ผลกระทบต่อ ทันตสุขภาพ โรคทางระบบที่พบในผู้สูงอายุ เกษชวิทยาของยาที่ใช้ในผู้สูงอายุที่มีผลต่อทันตสุขภาพ การวางแผนการรักษาทางทันตกรรมแก่ผู้สูงอายุ โดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการให้การ รักษาทางทันตกรรมอย่างเหมาะสม

- 3) **ทันตกรรมในผู้พิการ**

การศึกษาเกี่ยวกับความพิการประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทันตกรรม เกษชวิทยาของยาที่ใช้ในผู้ป่วย พิการที่มีผลต่อทันตสุขภาพ การวางแผนการรักษาทางทันตกรรม ตลอดจนการให้การ รักษาทางทันตกรรมที่ เหมาะสม

4) ทัศนกรรมในหญิงตั้งครรภ์

การศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทางร่างกาย จิตใจ และฮอร์โมนที่มีผลต่อทันตสุขภาพ รวมทั้งผลกระทบที่อาจจะเกิดกับทารกที่อยู่ในครรภ์ เกสชวิทยาที่อาจจะมีผลกระทบต่อมารดา และทารก ในขณะตั้งครรภ์จนถึงในระยะให้นมบุตร ตลอดจนการวางแผนการรักษาทางทันตกรรม โดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ แต่ช่วงเวลาตลอดการตั้งครรภ์ให้เหมาะสมกับหัตถการแต่ละชนิด

15.5.11 ภาคปฏิบัติทันตกรรมพร้อมมูล

การปฏิบัติงานบริการทันตกรรมพร้อมมูลในผู้ป่วยซึ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะในการจัดบริการทางทันตกรรมที่จำเป็นแก่ผู้ป่วยแต่ละรายอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ในทุกสาขาวิชา การตรวจวินิจฉัยอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ การจูงใจเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันโดยเน้นการดำรงรักษาไว้ซึ่งสภาวะของการมีทันตสุขภาพที่สมบูรณ์ การมีแผนการรักษาที่ครอบคลุมในทุกด้าน ซึ่งผู้ป่วยยอมรับและเป็นไปตามความประสงค์ของผู้ป่วย โดยผู้ป่วยมีความเข้าใจในแผนการรักษานั้นๆ ด้วย กระบวนการรักษาจะต้องผสมผสานแนวคิดแบบองค์รวมซึ่งสอดคล้องกับข้อจำกัดทางการแพทย์ สภาวะจิตใจ สังคม เศรษฐฐานะของผู้ป่วย เพื่อสร้างทันตสุขภาพที่เหมาะสมกับบุคคลนั้นๆ และพัฒนาให้บุคคลนั้นๆ สามารถดำรงรักษาสภาวะของการมีสุขภาพดีไว้ด้วยการดูแลตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีความสามารถในการประสานงานกับทันตบุคลากรและบุคลากรทางการแพทย์อย่างเป็นระบบเพื่อการวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนและการส่งต่ออย่างเหมาะสม และต้องปฏิบัติงานให้ได้ครบปริมาณงานขั้นต่ำ คือ ให้การบริหารทันตกรรมพร้อมมูลจนเสร็จสมบูรณ์ในผู้ป่วยไม่น้อยกว่า 10 ราย

15.5.12 งานวิจัย

ต้องใช้ระเบียบวิธีการวิจัยชนิดต่างๆ ที่ใช้ในทางทันตแพทยศาสตร์ การวางแผนการวิจัย การค้นหาข้อมูลทางวิชาการด้วยเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ การวิเคราะห์และวิพากษ์บทความทางวิทยาศาสตร์ การใช้เหตุผลในการดำเนินการวิจัยและสรุปผลการวิจัย การกำหนดหัวข้อและปัญหาการวิจัย การพิจารณาและการควบคุมอคติและตัวกวนในการวิจัย ข้อพึงพิจารณาเฉพาะของตัวแปรในการศึกษาวิจัยทางทันตแพทยศาสตร์ การควบคุมคุณภาพของข้อมูล การประมวลข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติและคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมในการศึกษาทางทันตแพทยศาสตร์ การเขียนและการพิจารณาโครงร่างการวิจัย ข้อพิจารณาจริยธรรมในการวิจัย มารยาทของนักวิจัย และการนำเสนอผลงานวิจัยในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งตัวอย่างและวิธีการวิจัยที่ใช้เฉพาะในการศึกษาทางทันตแพทยศาสตร์แต่ละสาขา และมีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพอย่างน้อย 1 เรื่อง ซึ่งตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศ ก.พ.อ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ หรือมีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพอย่างน้อย 1 เรื่อง โดยผลงานวิจัย หรือส่วนหนึ่งของผลงานวิจัยนั้น ต้องได้รับการประเมินผ่านจากคณะกรรมการพิจารณา งานวิจัยของทันตแพทย์ประจำบ้าน ในคณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมทั่วไป และได้รับความเห็นชอบจากราชวิทยาลัย

16. การประกันคุณภาพการฝึกอบรม

สถาบันฝึกอบรมจัดให้มีการประกันคุณภาพการฝึกอบรมตามระบบ กลไก และเกณฑ์ที่ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยกำหนด

17. การทบทวน และการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

สถาบันหลักจัดให้มีการทบทวนและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรมเป็นระยะ อย่างน้อยทุก 5 ปี และแจ้งผลการทบทวนและพัฒนาให้ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยรับทราบ

18. การวินิจฉัย

กรณีมีปัญหาในการปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้ ให้ประธานราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด และให้ถือเป็นที่สุด

19. บทเฉพาะกาล

หลักสูตรการฝึกอบรมเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม สาขาทันตกรรมทั่วไป และเกณฑ์สถาบันฝึกอบรมฉบับนี้ ให้ใช้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมในปีการศึกษา 2568 เป็นต้นไป

